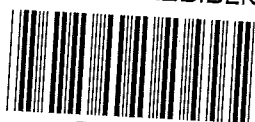

LOKAL

Ørland Trauklubb 100-års jubileum 1896 - 1996

ØRLAND FOLKEBIBLIOTEK

036338

ØRLAND FOLKEBIBLIOTEK

FORORD

Hesten har en spesiell plass i den norske folkesjela fordi den gjennom alle tider har tjent oss mennesker og er en del av vår kultur.

Historien forteller om det mangfold av arbeidsoppgaver hesten har utført i samfunnets tjeneste. Noen bør nevnes. Det fortelles om mange dramatiske kjøreturer i uvær og i kamp med tiden for hest og kjørekar når doktor eller jordmor måtte hentes. Før bilen kom var det hesten og de mange skyssstasjonene rundt omkring i landet som var vårt viktigste samferdselsmiddel og hesten kom alltid fram selv der det ikke fantes veier. Vognmannstjenesten i våre byer med hest og langvogn tok seg av varetransporten og var et kjent gatebilde helt fram til 1960. Vårt kongehus har også et nært og godt forhold til hesten, og ofte ved høytidelige anledninger kjørt i landauer trukket av hester.

Politihesten er velkjent i vår hovedstads gater og spesielt 17. Mai da den majestatisk leder

Barnetoget. I det norske forsvar spilte hesten en viktig rolle som kløvhest for transport av forsyninger, materiell og våpen. Hestetjenesten i forsvaret er nå opphørt.

I landbruket og skogbruket var hesten uunnværlig som arbeidskraft helt til den fikk avløsning av traktoren. Etter at traktoren, bilen og mekaniseringen i land og skogbruk tok til, er den gamle og gode sliteren, arbeidshesten nesten blitt borte.

Dagens norske hest har utviklet seg over lang tid til å bli en lettbeint trav og ridehest som vi må ta godt vare på. Den intense interesse og kjærlighet mange av oss har til hesten, forplikter oss til fortsatt å arbeide for at hesten ikke skal få bli en utdøende rase. Forfatteren av den store hesteboken Betty Skelton skriver bl.a.: "En dyp understrøm av kjærlighet til hesten, den skapning som av mange, og vel med rette, regnes som Vårherres egentlige mesterstykke".

For å illustrere samhörigheten og det nære forhold det er mellom mennesket og hesten skal nevnes at når det dør et statsoverhode i USA, følger det med en løshest uten rytter under begravelsesfølget. Det skal vel symbolisere at hesten har mistet sin herre og rytter. Jeg ønsker Ørland travklubb og travhesten lykke til med 100-års jubileet.

Magne Hoff

ØRLAND TRAVKLUBB 100 -ÅRS JUBILEUM 1896 - 1996.

I et jubileumsskrift som skal dekke over 100 år er det alltid en viss fare for at noen eller noe kan bli glemt, og hvis så er tilfelle, er vi de første til å beklage det. Klubben var så uheldig å miste alle sine protokoller og papirer i en husbrann på Opphaug for noen år siden og dette har vanskeliggjort rekonstrueringen. Likevel ska vi etter beste evne lage et jubileumsskrift.

Som en fin innledning og start på klubbens 100 år lange historie er det naturlig å minnes flere av de som var med og tok initiativet til å starte klubben i februar 1896. Det var:

Anton A. Døsvik, Jakob A. Døsvik, Johan Hoff, Ole Hoff, Anders Hoff, Ove Hoff, Alfred Hoff, Olaf Jensen, Hans H. Ophaug, Svend Skanke og Elias Dahl m.fl.

Johan Hoff ble klubbens første formann, og sammen med seg i styret hadde han:

Elias Dahl, Anders Hov, Jakob Døsvik, Svend Skanke og Anton Døsvik.

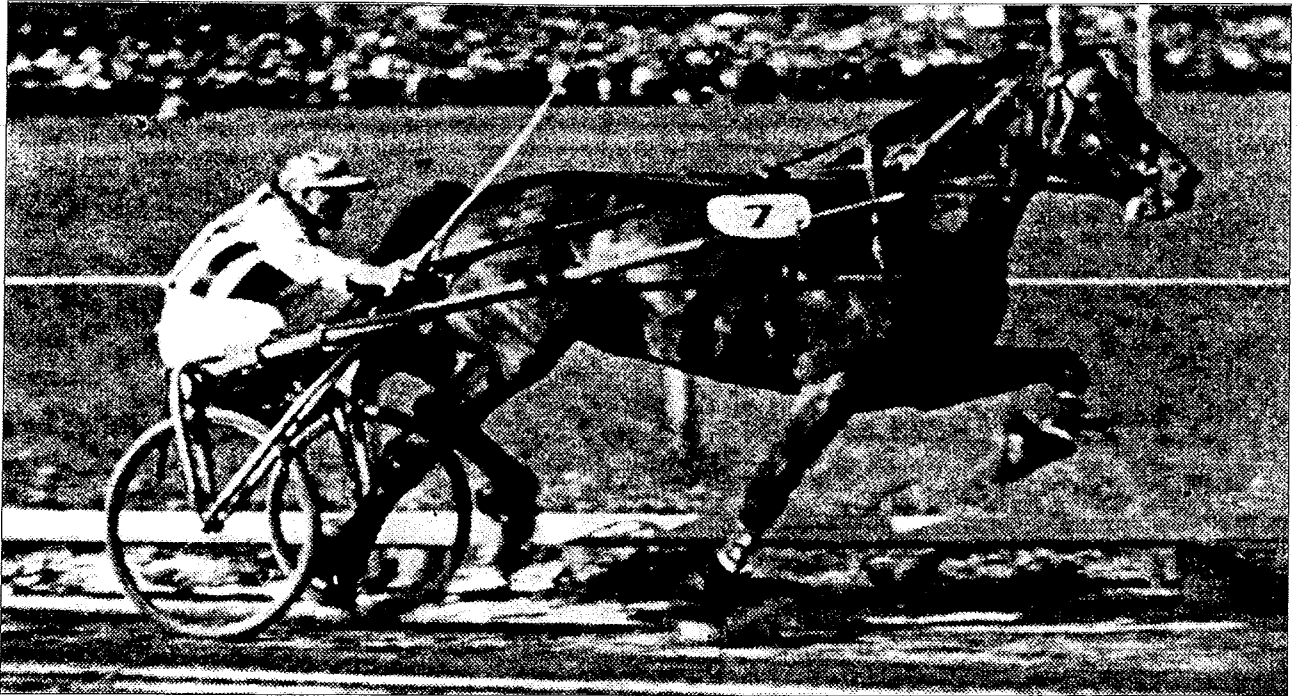
Det er takket være disse framsynte hestekarene at vi i år kan feire klubbens 100-årige historie.

En historie de var med på og la grunnlaget for gjennom avl og oppdrett som har beriket norsk travsport, gjort Ørland og Ørland Travklubb kjent for sine mange hurtige travere opp gjennom tidene. For å underbygge denne påstanden kan vi nevne hva daværende formann i Trøndelag Travsportforening, Egil Alnes, uttalte under travklubbens 75-års jubileumsfest:

"Ørland Travklubb er et tyngdepunkt i norsk travsport". Martin Johnsrud, Leirsund, norsk travsports største oppdretter gjennom alle tider, har uttalt seg om hesteavl på Ørlandet:

"Trønderne regnet sine beste hester fra Ørlandet. Hva hadde man så der? Jo, klosterhesten oppblandet med Hackney-hesten, verre var det ikke." I leksikon er Hackney-hesten beskrevet slik: "Også kalt norfolkhest - engelsk halvblodsrase av kjørehest - særlig berømt for sin høye, flotte reisning og bevegelser." Store ord fra kjente hestekarere, men sannsynligheten er stor for at dette gir et riktig bilde av det meget gode hestematerialet og den beviste satsingen på å tilføre klubben avlshingster av det beste som var å finne i norsk trav og hestekretser.

Som en god fortsettelse på dette jubileumsskriftet, vil vi gjerne minnes de mange hestekarene som er gått bort og som sammen med sine mest kjente

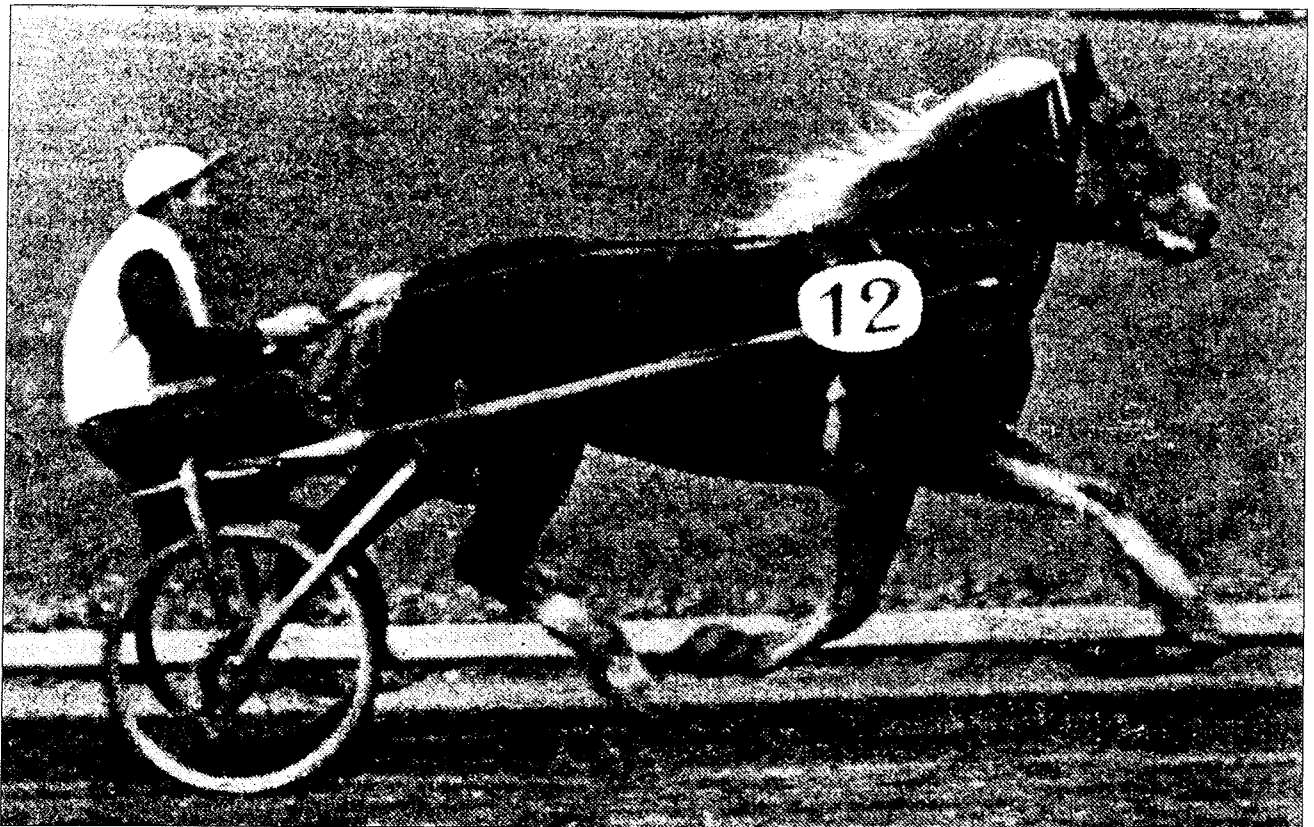

Skanke Gilma

hester har vært med på å prege norsk og trøndersk travsport og ære opp gjennom tidene. Den største i klubbens historie er Svend og sønnen Lorentz Skanke med sin traverdronning Skanke Gilma. 4 norske rekorder satte hun i sin lange karriere. Den siste ble satt i 1937 som 9-åring 1.35.4 på Bjerke. Vant det som var å vinne på den tiden: Jacob Meyers pokal i 1936, Lars Laumbs løp i 1939, Kristianiapokalen både i 1935 og 1936, Karl Norbecks løp i 1932 og ble norsk mester i 1940. Den 10. November 1940 gikk Skanke Gilma sitt siste løp på Bjerkebanen etter oppnådd aldersgrense og avsluttet en lysende karriere med kr. 61295 i innkjørte penger pluss sølvtøy i kilovis. Den geniale traverhoppen ble ved avskjeden med Bjerkebanen laurbærkranset og hjertelig hyllet av et stort publikum. En begeistret beundrer hyllet også den gamle traverdronningen i et epos i "Tipsutgaven" hvor følgende vers lyder:

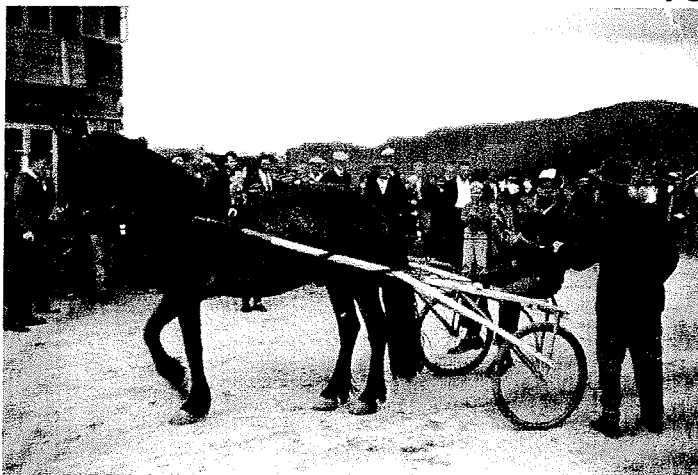
*Kjempet har du mangen dyst
 Vinne var din store lyst
 Du var største favoritten
 Odds'en endte rent i skitten
 Heia Skanka - brølte massen,
 Enda du ga tufs i kassen*

*Mangen stordåd har du øvd
 Knekke deg har mange prøvd
 Den som greide deg å banke
 den som orket gå fra Skanke
 rangen fikk som sjølvne basen
 iblant gamp av norske rasen.*

Møyfrid og Ove Røstad

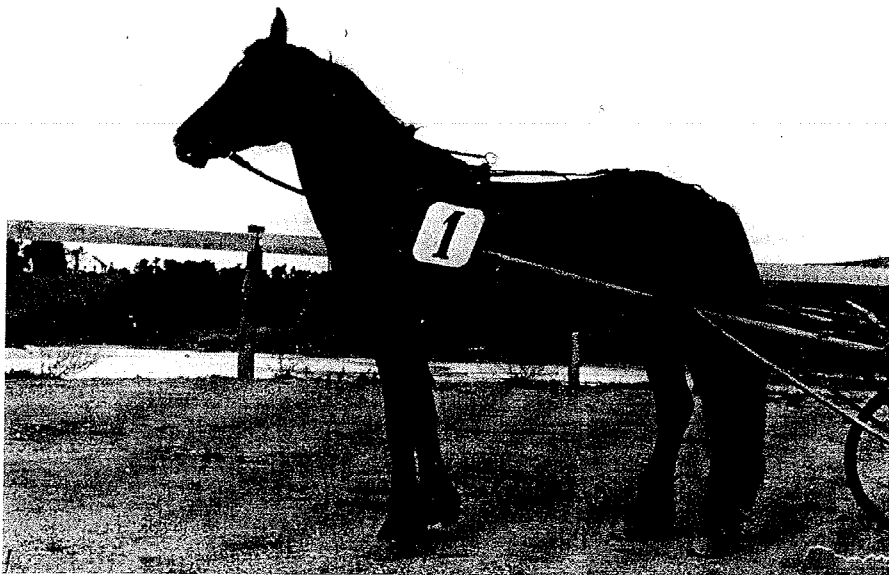
Møyfrid var også en stotraver på den tiden, eier Peder J. Røstad. Hun kom litt i skyggen av sin trav-venninne, men vant løpet om H.M. Kongens pokal i 1932. Vi minnes videre Trygve Hoff med Hoffsvarten, Arnt

Grans Hauk og Edvin Borg

Ophaug med Haugtuppa, Edvin Borg med Grans Hauk, Nils Røstad med Møyfrid II, Helmer Nilsen med Brobak, Jens Henriksen med Skarild, Karl Gjøl med Elvine, Olaf Døsvik med May Bee, Bjørner Brodersen med Kryger, Alf Borg med Gilmara, Arne Innstrand med Lillebakkrutti,

Arthur Hoff med Laila Gilmax, Håkon Fremstad med Røinstjerna, Olaf Aaberg med Rakkarn, Iver Løkken med Løkkina, Olaf Høybakk med Sølvglitra, Sigurd Grande med Hoffsvarten, Magne Eidsaune med Bjelke, Valdemar Schanke med Rognvollsvarta, Johan Grande med Fjelltypa, Anders Hov med Guri, Paul Rabban med Valhall, Johan Rabban med

Sølvmax, Ole Reksterberg med Frk. Tidemand, Håkon Berre med Sølvana, Johan L. Hoff med Landvinn, Anders Døsvik med Holdnesjenta, Alf Ophaug med Rutta, Sverre Rabban med Skjegg-esvarten, Ole Olsen med Almdronninga,

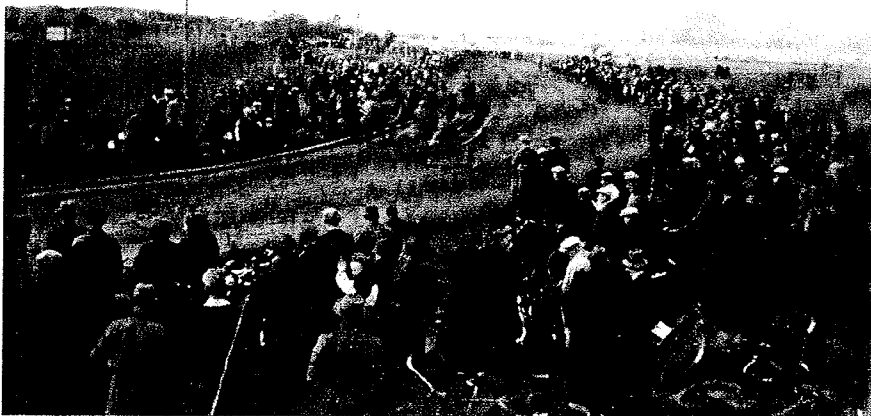
Røynsstjerna og Håkon Fremstad

Adolf Hoff med Inger Gilmax, Anders Røstad med Røstادتuppa, Einar Ophaug med Skånbrun, Hans Hoff med Svanilla, Jørgen Skjæret med Brinkmann Anfeldt Røstad med Heimstadrøddi, Olaf Hoff med Heiar, John Holmen med Elita, Arne Røstad med Gilmax, Bjørn Bakken med Krinilla, Leif Knutsen med Alfarsokken, Josef Hoff med Pål Morten, Odin Tokstad med Aju, Ivar Eggan med Tarap, Johan H. Grande med Skardun, Nils Vik med Rømerfryd, Arne Dueskar med Dueskaraida, Karl R. Lund med Rømer, Arnfinn Næss med Fillak.

Dette er hestekarere og hester som kunne vært skrevet på gullkantet papir og representerer travhistorie på sitt beste og som vi ønsker på denne

måten kan være sammen med oss og feire klubbens 100 år.

Hvis vi tar for oss høydepunktene i klubbens første 50 år utenom de rent sportslige prestasjoner, er det største i klubbens historie, kjøp av 25 dekar jord av Bjarne Schei som ble opparb-

Fra åpningskjøringa i 1944

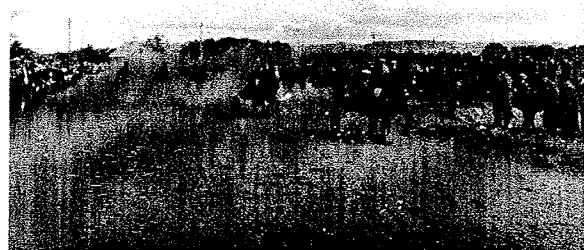
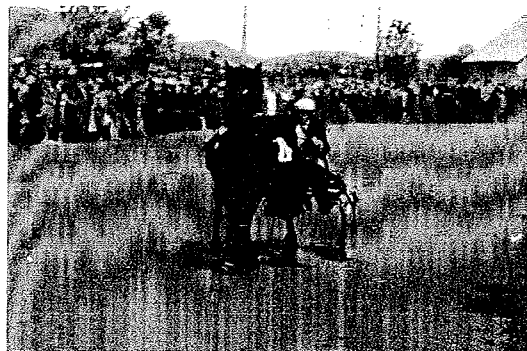
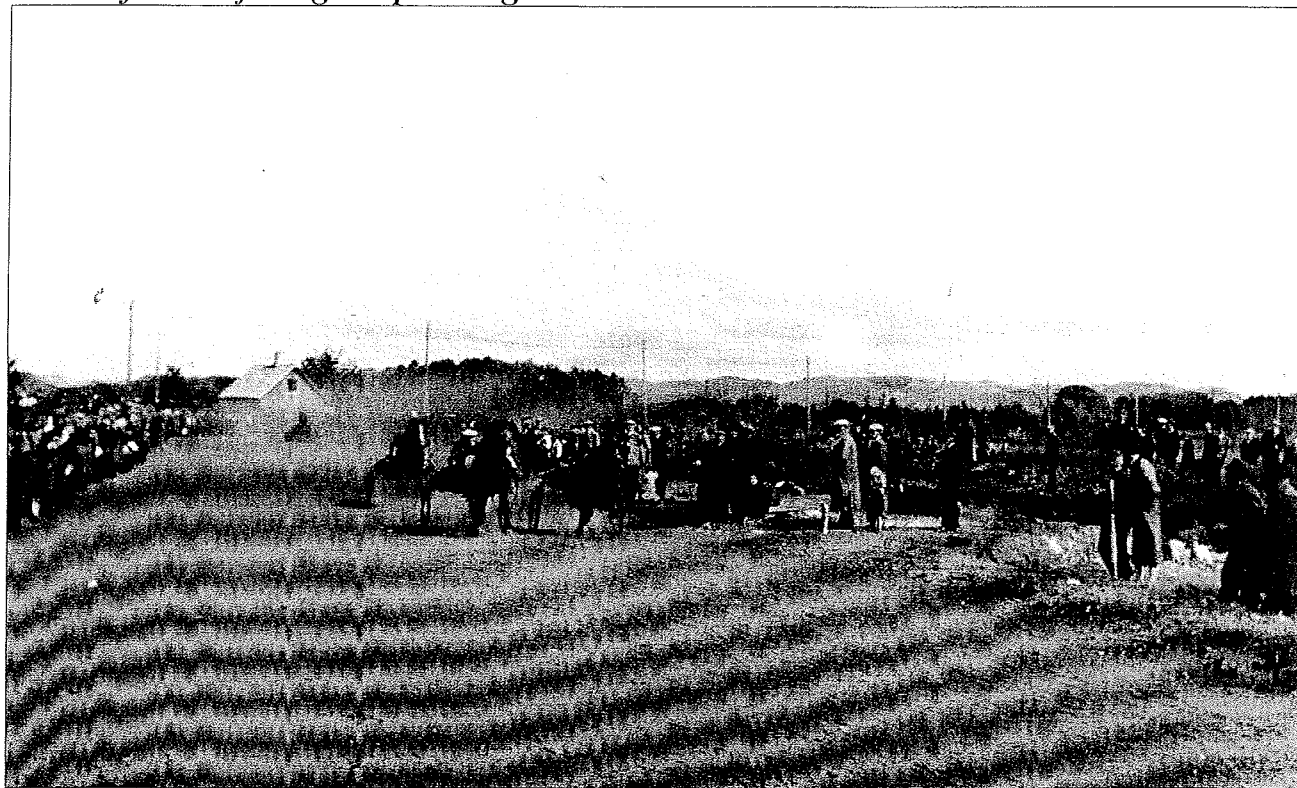
eidet til å bli Skoglund Travbane. Johan Ratdal, Trygve Hoff, Jens Henriksen, Peder Røstad, Edvin Borg m.fl. nevnes i forbindelse med jordkjøpet. Opparbeidelsen av Skoglund Travbane foregikk uten maskinell

hjelp, det var hesten, bikkvogna og tobent muskelkraft som gjorde arbeidet, ja hele familier stilte opp på dugnadsarbeide. 10. September 1944 hadde Ørland Travklubb åpningskjøring på Skoglund Travbane.

I alt 81 hester var påmeldt, hvorav et varmbloodsløp med 9 hester startet. Dagens store attraksjon var utvilsomt løpet kjørt som "masterløp" - et æresløp for de gamle hester som hadde falt for aldersgrensen på to-tobaner. *Her er startlisten:*

Gilmax	sort hingst	Gelmin - Mix	O. Røstad
Hoffsmolly	rød hoppe	Gelmin - Mix	T. Hoff
Møyfrid	rød hoppe	Kv.rauen - Målfrid	P.J. Røstad
Skarild	brun hingst	Gelmin - Elna	J. Henriksen
Brøbakk	brun hingst	Gelmin - Stjerna	H. Nilsen
Skanke Gilma	brun hoppe	Gelmin - Hildegunn	L- Skanke
Elnora	rød hoppe	Kv.rauen - Sylvia	K. Hellem

Fra de første kjøringene på Skoglund Travbane

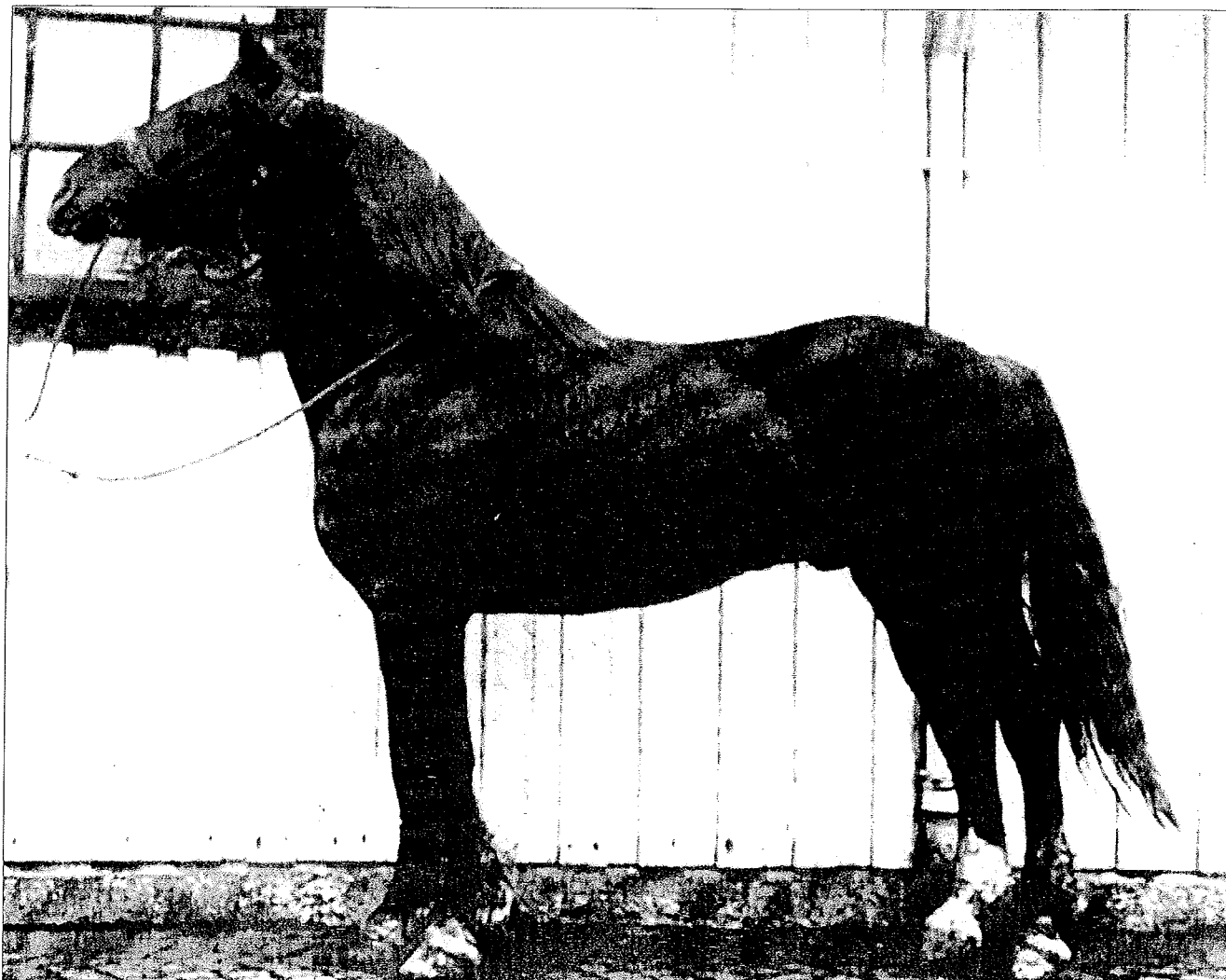

Dette er historie for over 50 år siden og Ørland Travklubb må vel regnes som en av banebryterne på dette området med egen landbane på denne tiden. Avlsarbeidet kom i gang i begynnelsen av århundreskiftet, men først i 1927 begynte den organiserte traversavl da Gelmin ble leid.

Hingster som i årenes løp har stått i avlstjeneste på Ørlandet er i rett rekkefølge disse:

Nytrygg, Gurre, Skafte, Hoffsvarten, Kvarbergrauen, Gelmin, Brubakk, Skarild, Gilmax, Tidemand Skarphedin, Glitt Jakson, Rømer, Garbergsvarten, Sokkegutt, Remin, Atlas, Robinson, Kveppen, Raketten, Gylle Gran, Svanvinn, Sølvstegg, Atilla, Høiar, Pavøhegg, Marmon, Jo Vinn, Godt Håp, Molympil, Pamin, Almgubben, Bollandgubben, Sønnavinn, Solmar, Steggbest, Jahn Sjur, Granvar, Årnset Blesen, Janmin, Gløggen, Petter Best, Morten Sjur, Slogum Tor, Lyn Ståle, Ingmar, Strandsprett og Lettvinn.

Dette viser at avlsarbeidet har vært noe av den viktigste drivkraften i klubbens lange historie.

Tidemand Skarphedin

Trygve Hoff og Jens Henriksen har en lang karriere bak seg som oppdrettere, trenere, travkjørere og i administrativt arbeide. De var sammen med Håkon Berre (bl.a. mangeårig travdommer) klubbens tre æresmedlemmer. Vi minnes dem i takknemlighet for det arbeidet de fikk gjort for travklubben og norsk travsport.

Hans C. Hoff, Nils Vik, Enok Lian, Johan Schjølberg, Karl Hellem, Jens Hensriksen, Ingolf Hellem og Trygve Hoff.

Vi avslutter denne tidsepoken i travklubbens første 50 år med historikeren, hestekaren og i sin tid etterspurt hovslager - Ottar Solbue som i 1930-årene hadde ført i penn begivenheter som dette:

"Søndag 16. Februar 1936

40-års jubileumskjøring på Rusasetvatnet,
seirende hester:

Sylven	O. Høybakk
Kamilla	K. Ulriksborg
Sorte Falk	Th. Skogen
Kapella	A. Hoff
Lillebakkkrutti	A. Innstrand

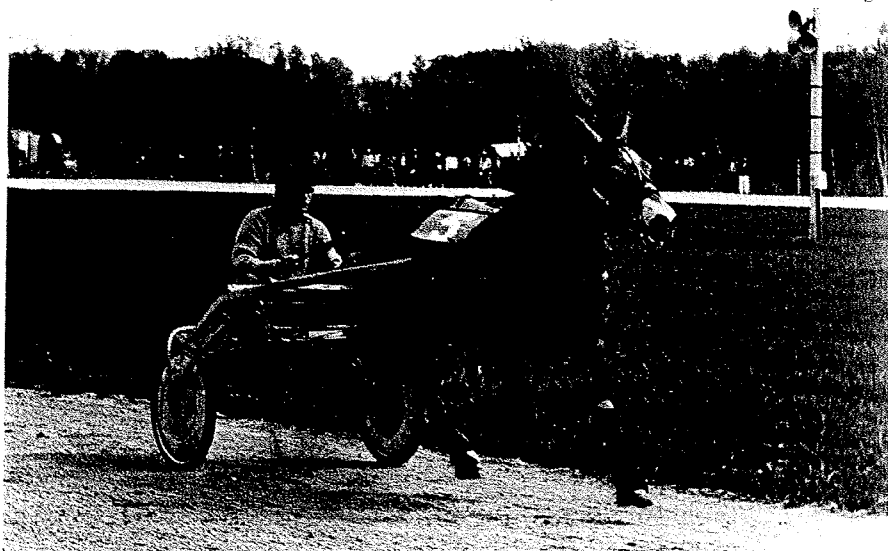
Søndag 15. Mars 1936

Travløp på Rusasetvatnet:
seirende hester:

Kamilla	K. Ulriksborg
Skarilla	L. Knutsen
Jarnskjegge	L. Skanke
Aju	O. Tokstad
Kapella	A. Hoff

7. juni 1936:

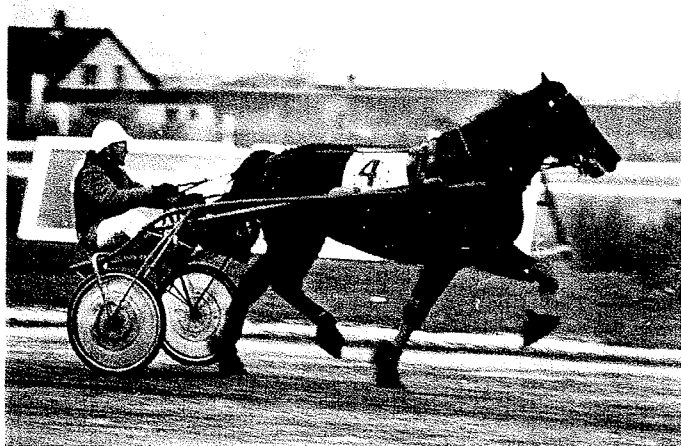
Rutebåten Gartingen gikk ekstratur til Trondheim med ørlendinger i høve travkjøring på Leangen." Går vi så inn i de siste 50 årene i klubbens historie og starter på det adm-inistrative og organ-isasjonsmessige plan, er Ivar Bakken en hestekar som skal nevnes: Ivar har vært nestformann i travklubben, nestformann i Trøndelag travsport-forening, medlem i valgnemnda i DNT, hvor han gjorde en utmerket jobb sett med trønderske

øyne. Han har i høy grad vært med på å styrke Ørland Travklubbs anseelse utad. Travkjører og hesteeier i nærmere 50 år. Videre travdommer i mange år på Leangen Travbane, og mange-årig dommer på de årlige unghestutstillingene i

Arne Chr. Hoff med Ingeliss

Trøndelag. Ivar Bakken har nedlagt et stort arbeide i travsportens tjeneste. Harald Fremstad og Arne Chr. Hoff er to hestekarere som heller ikke skal glemmes i denne sammenheng. Begge er for lengst passert 70 år, men fortsatt kjører (trener) de sine travhester daglig og kjører travløp på lokal-kjøringer rundt om-kring på Fosen. Dette har de gjort i over 50 År og det er vel ingen overdrivelse å si at det neppe har vært arrangert et travløp på Fosen i disse årene uten at Harald Fremstad har vært å finne på

Harald Fremstad med Røyns Mona

startstreken med minst en hest, oftest med 3 - 4. De er også godt kjent fra Leangen og travbaner på Østlandet. De har i mange perioder vært styremedlemmer og nestformenn i travklubben. Arne Chr. Hoff har også i flere perioder vært styremedlem i Trøndelag travsportforening. Videre skal nevnes på den organisasjons og

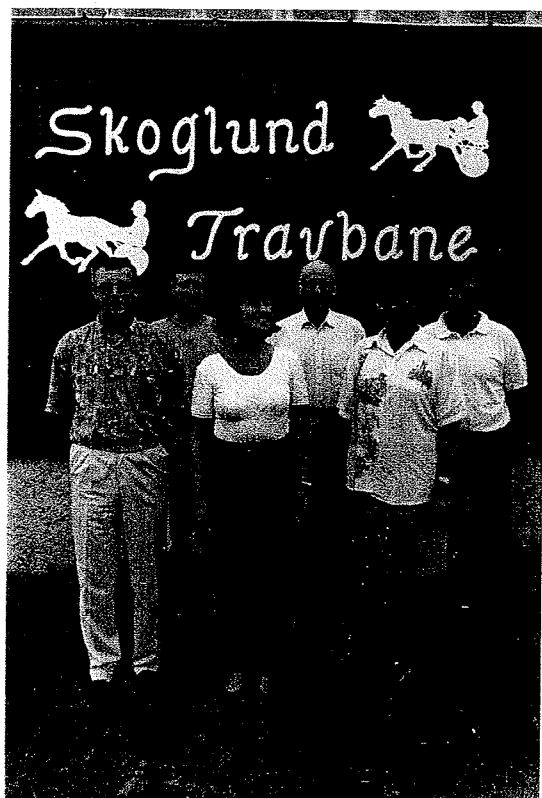
administrative siden at travklubben har leid grunn og opparbeidet en rettbane med 8 meter brede og 830 meter lengde. Et godt supplement til travbanen og den er mye benyttet. Den ble påbegynt i 1990 og var ferdig i 1991. Planlagt og tegnet av Tormod Eggen, bygd av entreprenør Atle Schancke. Hovedæren for dette skal tilskrives det daværende styre med formann Rasmus Norset i spissen.

Påselingsstallen på Skoglund er i skrivende stund i sin slutfase og der har jentene i klubben virkelig stått på. Reidun Fremstad som er formann i

jubileumsåret, har sammen med Erna Grande med flere og resten av styret gjort en kjempejobb. Stallen ligger lunt til i hesteringen på Skoglund. Den er på hele 344 kvm, rommer 18 hestebokser, ett rom for veterinær og rom for vekt. Stallen er tegnet av Tormod Eggen. Alt

Fra bygging av stall i 1996

Styret i jubileumsåret

arbeid er utført på dugnad og resultatet kan dugnads-gjengen virkelig være stolt av.

Arvid Næbb har vært tilrettelegger og har suverent de fleste dugnadstimer på stallen og gjort en kjempejobb godt assistert av den faste dugnadsgjengen som har bestått av: Sverre Næbb, Arnt Rabban, Bjørn Schei, Rasmus Norset og Trond Ophaug. Damene som villig har stilt opp med kaffe og vafler under byggeperioden er Reidun Fremstad, Erna Grande, Borgny Risvik og Anne Innstrand.

Går vi så over til de sportslige aktiviteter og resultater de siste 50 årene i klubben, må vi først si at travsporten generelt er blitt en enda mer familiesport med årene.

Traverhesten er også blitt kalt familiehesten fordi hele familien er engasjert og står bak den i avl, temming, trening og kjøring. Denne sporten er også omtalt ofte som arvelig belastet, noe som historien kan bekrefte fordi travertradisjonene følges i generasjoner bakover i tid. Familien Fremstad på Røyn i Ørland må vel kunne nevnes i denne sammenhengen. Håkon startet, men overlot så tømmene til sønnene Harald og Ragnar. Tredje generasjon i familien er Monika og Vidar,

begge med kjørelisens på totobane og tar vi så med mor Reidun som er formann i travklubben, så trenger en ikke å bruke fantasien for å forstå at i denne familien dreier det meste seg om hesten. Uten slike entusiastiske traverfamilier så hadde norsk travsport vært fattig. Familien Rabban på Innstrand også i

Arta Proud med Arnt Rabban, Gyda Rabban og Jomar Grande Rabban

Monika Fremstad med Røyns

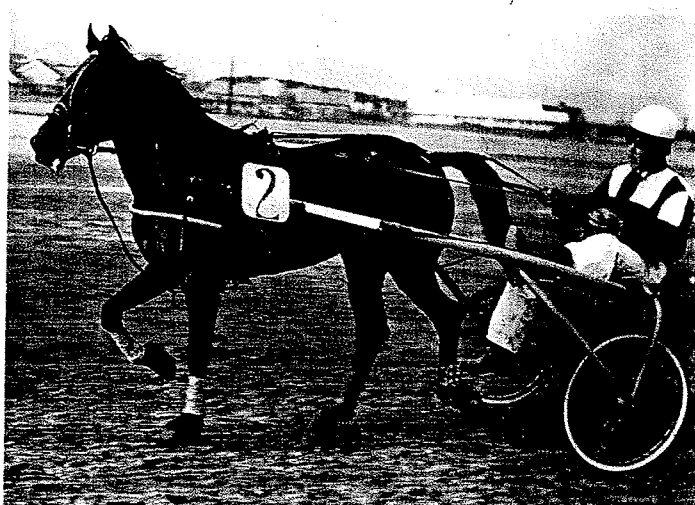
Ragnar Fremstad med Ing Mari

tredje generasjon. Sverre og kona Gyda også hun levende interessert i hest, hadde mange gode traverhester. Sønnen Arnt godt kjent fra Leangen som travkusk i mange år (vunnet i alt 86 toto-seire) overtok etter faren. Siste skudd på stammen er sønnen Jomar Grande Rabban.

På Røstad finnes også en traverfamilie i tre generasjoner. Peder J. Røstad trenger ingen nærmere presentasjon. Sønnene Nils og Johan tok opp arven

etter faren. Tredje generasjon i denne familien er Roy som også har kjørelistens på toto-bane.

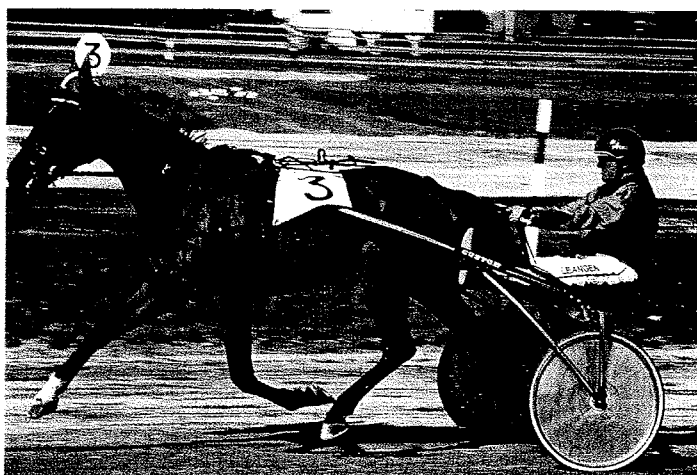
Vi avslutter denne presentasjonen av travfamilier i Ørland med nestoren i travklubben, Johan Ratdal - snart 93 år, godt kjent i travkretser med sin

traverhest Nyprosa. Sønnene Hans, John, Tore og Asbjørn har videreført tradisjonen i familien. Mange flere skulle og burde vært nevnt, også de mange hverdagshelter innen travsporten, men dette får være en hyllest og takk også til dem. Går vi 35 år tilbake i tiden året 1961 så ble det født en herlig liten varmbloodstraver og fighter

Suntown

som fikk navnet Suntown. Eier Erling Barseth, Flatnes på Ørland, kjører og trener sønnen Eiler. Dermed startet en ny epoke i Ørland Travklubbs historie. Kaldbloodstraveren som ørlendingene var kjent for, hadde fått en konkurrent. Eiler, unggutten fra Flatneset hadde klart å få til en topptraver. Han vant lett sitt første løp på Bjerke. Senere samme året satt han banerekord på Leangen som 3-åring med kmt. 1.25.9. Mestvinnende hest på Leangen i 1966 av begge raser med ca. 14.000. Senket senere sin rekord som 5-åring til 1.23.0. Var ikke meldt til kriteriet. Det forteller litt

om denne hurtige traveren på den tiden. Fikk dessverre avbrutt sin karriere så altfor tidlig grunnet griffelbenbrudd. Varmblodsavlen er tatt godt vare på i klubben og et eksempel er Bjørn Schei med hurtige Speedy Van Basten kmt. 1.14.6. Bjørn Nielsen og Roy Røstad eier Cathys Boy kmt. 1.17.5.

Speedy van Basten og Arne Nilsen

Vi avslutter det sportslige som vi begynte med kaldbloodstraveren og nevner de som har travet under 1.30. Toronto - eiere og oppd-rettere Else

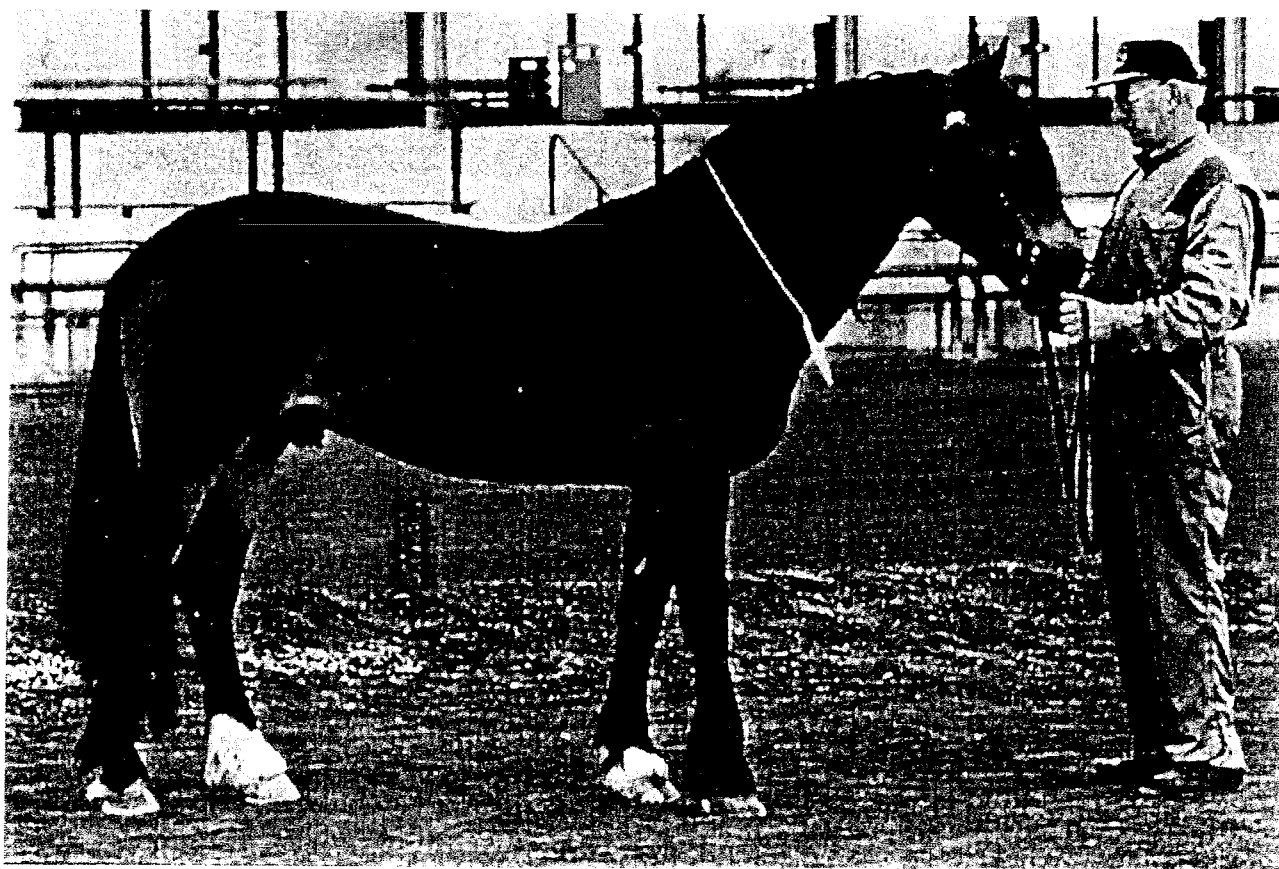
og Lorentz Olsen - er vel den traveren som har klart det største en unghest kan vinne, nemlig Norsk Travkriterium på Bjerke i 1993.

Norset Pål - eier Njål Norset - oppdretter og trener Rasmus Norset - kmt. 1.25.1 og må regnes i norgeseliten.

Røyns Harri - eier Ragnar Fremstad - er en flott traver kmt. 1.28.5. Jilltroll - eier Jon Brekstad kmt. 1.24.8.

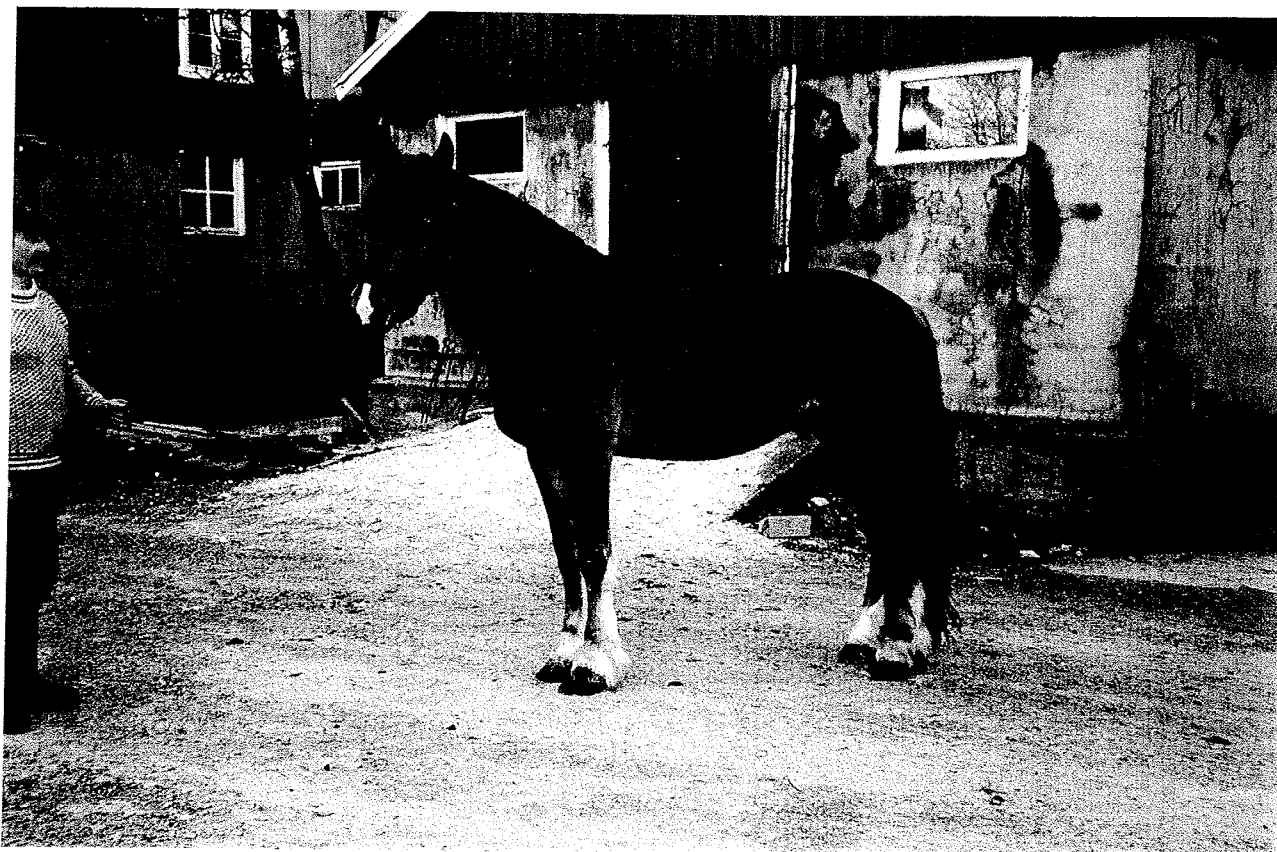
Torinto, Else og Lorentz Olsen og kusk Jomar Blekkan

Norset Pål og Rasmus Norset

Barryline - eiere Else og Lorentz Olsen - kmt. 1.29.9. Skjeggetroll - eier Edvard Moen - kmt. 1.29.9. Skjeggebrun - eier Jomar Grande Rabban kmt. 1.29.8. Blima - eiere Arvid og Sverre Næbb og Lillian og Bjørn

Bakken. Skjeggemar - eier Trond Ophaug som ved en tragisk ulykke for noen år siden fikk stoppet sin lysende karriere - kmt. 1.29.7. Dette får være representanter for alle gode travers ørlendingene og Ørland Travklubb er kjent for.

Røyns Harri og Ragnar Fremstad

Som en fin avslutning på en lang rekke av kjente navn både av to og firbente, skal vi nevne veteranene blant hestekarene i travklubben, som fortsatt er levende interessert i hest. Det er hestekarere over 80 år og eldstemann er Johan Ratdal 93 år, Erling Barseth, Enok Lian, Johan

Skjeggemar og Trond Ophaug

Riseth, Leif Innstrand, Arvid Døsvik, Einar Døsvik og Johan Rønne.

Formenn i travklubben vi vet om er følgende: *Johan Hoff, Svend Skanke, Trygve Hoff, Jakob Hoff, Jens Henriksen, Arthur Hoff, Harald Ophaug, Johan Fremstad, Bjørn Bakken, Arvid Næbb, Sverre Næbb,*

Arnfinn Reitan, Rasmus Norset og Einar Ophaug. Når det gjelder Johan Fremstad så vekslet han i 15 år mellom å være kasserer og formann i klubben (flestepå år som formann). I sin formannsperiode først på 1970-tallet tok han på seg jobben med å flytte klubbhuset til den plassen det har i dag. Godt assistert av daværende nestformann Tor Knutsen, innredet de huset slik det står i dag. Bygde på kjøkken og gang med garderobe og klosett. En dugnadsinnsats utført av de to hestekarene som det virkelig står stor respekt av.

Bingo-komiteen med leder Anne Innstrand gjør en meget god jobb og sørger for at en slunken klubbkasse får sitt påfyll.

Dette er historien om traverhesten og travmiljøet på Ørlandet fra 1896 til 1996.

Styret i jubileumsåret er:

Formann:	<i>Reidun Fremstad</i>
Sekretær/kasserer:	<i>Erna Grande</i>
Nestformann:	<i>Arvid Næbb</i>
Styremedlemmer:	<i>Ragnar Fremstad</i>
	<i>Arnt Rabban</i>
	<i>Trond Ophaug</i>
	<i>Raymon Stranden</i>

(Magne Hoff har forfattet dette jubileumsskriftet til festen i september 1996)

Intervju med Trygve Hoff i 1988 (han var da 85 år):

DA SULKYEN BESEIRET KARJOLEN PÅ ØRLAND.

Den første sulkyen på Ørland kom i 1921. Den var lånt i Trondheim. Løpene skulle avvikles på en gårdsvei, og natten før løpet kjørte vi på 50

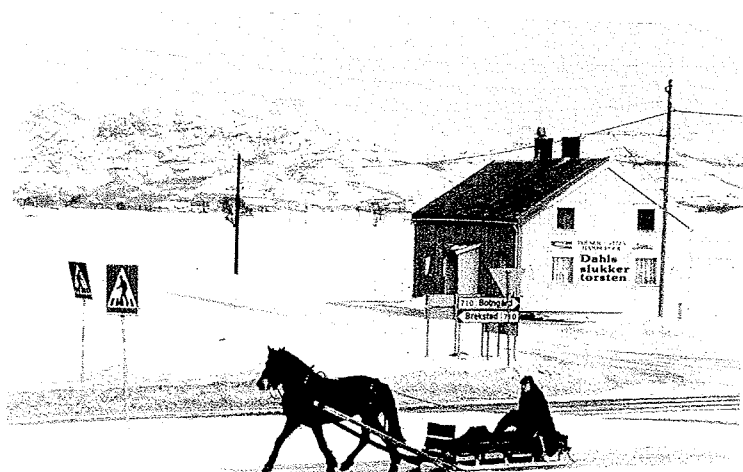
lass sand med to føllmerrer. I løpene møttes blant annet Fjelltypa – en av de mest kjente tråverne her på den tiden og Mix. Fjelltypa ble spent for sulkyen, selv kjørte jeg Mix i karjol. De to møttes i to løp. I det første travet Fjelltypa 1.57, jeg fikk 2.03 med Mix.

Fjelltypa med kusk Sverre Grande

Sulkyen var bredere enn karjolen, slik at hjulene gikk på den faste kanten langs veien. Johan Grande, som kjørte Fjelltypa, likte ikke å høre at det var den fordelen som hadde skaffet ham best tid. Jeg skal vise deg at jeg kan kjøre like fort med karjol, gutt, sa han.

Da Fjelltypa og Mix møttes i avsløpet senere på dagen, hadde begge karjol. Fjelltypa kom i mål på 2.07. Jeg ble for ivrig, fikk galopp og oppnådde 2.08 med Mix.

Trygve Hoff ler ved minnet. Han er veteranen blant travfolket på Ørland,

denne ferjeavhengige halvøya nord-vest for Trondheim. Tross beliggenheten har Ørland markert seg på det norske travkartet med bl.a. Kongepokalen til Møyfrid i 1932, og Jacob Meyers pokal til Elnora (1933) og Skanke Gilma (1936). Selv har han vært aktiv kjører, oppdretter og tillitsmann, bl.a. mangeårig formann i Ørland Travklubb –

Sledekjøring med kusk Arvid Døsvik

en av fire klubber som tidligere fantes på halvøya, i dag er det flere. Klubben ble stiftet i 1896, og far, Johan Hoff, var dens første formann. Fra 1910 drev klubben regelmessige travkjøringer. Vi ligger så langt ut mot havet at det i enkelte vintre kan være vanskelig å lage bane på trygg is. Både i 1912 og 1913 måtte vi kjøre på landevei med karjol, og som nevnt på gårdsvei i 1921. På veien kjørte vi rett strekning over 1000 meter, og Johan Grande klarte å komme ned i 1.47 med Fjelltypa. Samme tid oppnådde Ole Høyland, en vallak som på den tid var suveren på Ørland. Hvor mange hester kunne delta på iskjøringene? Det vanlige var seks – sju i hvert løp. Interessen blomstret opp da totalisatoren ble innført. I 1936 hadde vi over 30 3-åringer til start. Hester herfra deltok også på kjøringene som Trøndelag Travsportforening arrangerte på Jonsvatnet. De klarte seg bra, trass i at vi her ute ikke trente slik som de gjorde for eksempel i Orkdal. Om vinteren tok vi hestene nesten direkte fra stall. De fikk minimal trening med litt melkekjøring og liknende.

DOKTORSKYSSEN.

Fire skyss-stasjoner som dekket behovet for landverts hesteskysse var i drift på Ørland fram til ut i 1920-årene. Vanskene med å få ut motoriserte kjøretøyer via båt gjorde at det så sent som rundt 1920 fremdeles fantes bare to – tre biler.

Også skysshestene gikk i arbeid. De måtte springe med så mye folk og koffertar at mange av dem fikk ødelagt travet sitt, men det var seige hester. Jeg kjørte ofte jordmorskyss, for vi hadde hurtige hester. Det var brødløse kommisjoner som kunne være harde nok. Når snøen føyk og det blåste som verst, måtte jordmora sette seg med ryggen mot været. Trygve Hoff trekker fram en spesiell doktorskyss:

Vi hadde ei lita søster som fikk krampe. Doktoren ble ringt, og bror min, Jakob, skulle kjøre og hente ham. Han tok trillen og ei føllmerr. Da han kom fram hadde doktoren allerede spent for sin egen hest. For å komme hurtigst mulig tilbake, satte Jakob trillen fra seg og red de fem- seks kilometrene hjem. Hoppen var mager, og Jakob var den som fikk merke følgene av doktorskyssen. Han ble så skamfert bak at han måtte ligge i flere dager. Ofte har Trygve Hoff kjørt konfirmanter til kirke: Ved slike anledninger brukte vi to hester. De hisset hverandre opp, så konfirmasjonsferden gikk radig unna. På hjemveg fra kirke var det ikke uvanlig med kappkjøring.

Hesten holdt stillingen lenge på Ørland. Selv fikk Trygve Hoff traktor først etter 1960. De hesjet med sleperive og mannskap.

MIKSEDE MIX.

Da Mix i 1921 travet 2.03 på sandvegen hadde hun med seg føll som ble satt inn mens hun sprang. Merrene var vant til at føllene ble satt inn når vi kjørte høy, men det gjorde nok likevel sin virkning at de var med. Jeg husker at hoppene Fjelltypa og Frøya hadde hvert sitt føll med seg på en kjøring noen år tidligere. Føllene ble satt inn i en torvbu ved mål, og hoppene sprang det de var god for. Mix var ikke enkel å temme, og hun fikk navnet sitt fordi man lenge ikke visste hvor moren kom fra. Da vi endelig fant fram til avstamningen, viste det seg at det var ardennerblod i henne. Stammen kunne føres like tilbake til Veikle Balder (som ble født i 1849 og avlivet i 1873). Mix var en middels stor hoppe. En kneskade gjorde at hun måtte avlives da hun var 23 år gammel. Hun oppnådde kilometertiden 1.59. I avlen kom hun til å sette sterke spor etter seg. Hennes første føll var Molly, som ble født i 1915.

Mollys datter Målfrid ble mor til Kongepokalvinneren Møyfrid. Mix fikk 12 føll som alle hadde gode travanlegg, bl.a. Hoffsvarten og Eros som ble solgt til Rissa hvor den ble brukt til avl med godt resultat. Etter at Bjerke ble åpnet bidro hun med Gilmaks og Hoffsmolly. Mix har etterkommere over hele landet. Trygga etter Trygg var mormor til Elnora. Elnoras mor var Sylvia. Trygga var også mormor til Molla (e. Gelmin u. Aasta e. Skafte). Molla ble solgt til Eilif Schou, Hornåseng, og ble mormor til Steggbest.

ULIKE STJERNER.

Etter tvekampen på gårdsveien i 1921 så ikke Ørland en sulky igjen før i 1925. Den var det Lorentz Skanke som skaffet seg. Han var mannen bak Meyer-vinneren Skanke Gilma etter Gelmin som ble født i 1928. Hun var den første hesten utpå her som ble trenet ordentlig.

Hun var ikke temmet for redskap, og jeg tror ikke hun gikk for harv eller plog i hele sitt liv. Tilværelsen var en helt annen for Elnora (etter Kvarbergrauen) som ble født i 1924. Hun gikk i fullt arbeid.

Når unghestene skulle temmes, skjedde det i arbeidsredskap. Vi begynte å temme dem om vinteren som 2-åringer. Når våren kom satt vi dem som tredje hest for harven. Jeg husker vi hadde et håpløst avkom etter en datter

av Gullyn som vi måtte sette mellom to eldre hester. Han var livredd og prøvde å komme unna på alle vis, men det nyttet ikke. Etter hvert ble han makeløst snill og jeg startet med ham på travkjøring.

TRAVERAVL FRA 1927.

I guttedagene mine ble det drevet rasjonell avl på tunghest her ute. Trygg var kjøpt av Sør-Trøndelag Landbruksselskap som leide ham ut til distriktet i årene 1907-1910.

Det ble også kjøpt tunghingster fra Lillehammer. Jeg kan nevne Gurre, Reidar, Skafte og Kvarbergauen. Alle disse hingstene nedarvet gode bevegelser.

Av privathingster i tiden før åpningen på Bjerke hadde vi Skjegge (e. Jarnskjegg), Bill (e. Gurre u. Hilda Atlas). Bill var helbror til Hildegunn som var mor til bl.a. Skanke Gilma og Jarnskjegg. Hun var selv en god traver. Også Hoffsvarten var mye brukt. Den organiserte traveravlen begynte i 1927, da Gelmin ble leiet. Han bedekket årlig mellom 70 og 90 hopper av tungdølrase. Mange av dem hadde gjennom Trygg en grunnstamme som førte anlegg for trav.

Blant hingstene som sto i distriktet i årene før krigen var også Gilmaks. Trygve Hoff beklager sterkt at denne hingsten falt igjennom ved den tvungne hingstekåring.

Han ville ha kommet til å få betydning for traveravlen. I 1939 ble han brukt til 25 hopper. Det resulterte i 24 føll, blant dem mange som ble gode travere.

Før den tid sto bl.a. Tidemand Skarphedin og Glitt Jakson i distriktet. Trygve Hoff forteller at man måtte kjøre lange veier for å skaffe hopper til dem. Senere fulgte i tur og orden Garbergsvarten, Sokkegutt, Atlas, Kveppen, Raketten, Svanvinn, Sølv Stegg, Remin, Marmon, Steggbest, Pave Hegg, Jahn Sjur, Granvar, Ingmar og Slogum Tor. Det sørgelige var at de fleste solgte merraføllene sine etter Steggbest og Jahn Sjur, mener Trygve Hoff. – Det ble ikke stort igjen på halvøya, og et distrikt MÅ ha merrer. Det er døden for avlsarbeidet å selge dem. Ørland har vært et utpreget kaldblodsdistrikt like fram til de aller siste årene.

Nå begynner varmblodshestene å få fotfeste. Hva mener Trygve Hoff om det slaget? -Kan du få hester som Rex Rodney er det ikke farlig. Han er en skikkelig god type. Og så skritter han ordentlig ut!

(Ingervjuet er hentet fra boka "Travsportminner".

DISTRIKT MED TRADISJONER PÅ TRØNDELAGSKYSTEN. STJERNETRAVERE OG FREMRAGENDE AVLSDYR FRA FOSEN.

Friske vinder har gjennom tidene blåst over Fosen-halvøya. Landskapet er flatt og Frohavet står hardt på. Borgen Austråt gjorde stedet kjent historisk og i litteraturen. Fremragende travhester har også bidratt med historie og hesteavlen har blomstret på halvøya. Værlaget i Fosen er for usikkert til korndyrking. Det ble satset på husdyr, storfe og hest.

Hesten var trekkraften og ryggraden i jordbruket, her som ellers i landet. Ørlendingene fikk tidlig gode hestestammer. Landskapet innbød også til kappkjøring. Det ble utviklet raske brukshester. Travfolket vil huske ørlandshestene fra totalisatorens første dager, da Elnora, Skanke Gilma og Møyfrid tok grovt til seg av de gjeveste trofeene, Jacob Meyer, Kongepokalen, norgesmesterskap, landskampseire og mye mer.

GRUNNLAGET BLIR LAGT.

De store triumfer kommer ikke av seg selv. Stor interesse, hesteskjønn og avlsarbeid gikk hånd i hånd på Ørlandet før århundreskiftet. Organisert travsport kom i gang i Trøndelag så tidlig som i 1873 da "Ørkedalens

Børns løp - Ørland Trækkulde 1935		
Søndag		
Søndag mars 1873		
1. Riddar	2.04.3	Paul Balones
2. Riddar	2.04.9	M. Balones
3. Riddar	2.05.	P. Undstrand
4. Riddar	2.05.6	L. Sæmke
5. Riddar	2.09	Arvid Stør
6. Riddar	2.11.9	T. Sæm
7. Riddar	2.12.9	Johannes Hoff
8. Riddar	2.13.4	Per Hoff
9. Riddar	2.13.6	Reidar Sjøfoss
10. Riddar	2.16.9	T. Schilling
11. Riddar	2.18.7	B. Sæm
12. Riddar	2.19.6	Paul Riddar
13. Riddar	2.23.6	B. Sæm
14. Riddar	2.24.4	Per Sæm
15. Riddar	2.25.5	A. Sæm
16. Riddar	2.26.1	Per Sæm
17. Riddar	2.26.1	Arvid Sæm
18. Riddar	2.43.1	T. Sæm
Børns løp - Ørland Trækkulde 1935		
1. Riddar	2.12.5	A. Sæm
2. Riddar	2.14.5	T. Sæm
3. Riddar	2.17.5	T. Sæm
4. Riddar	2.18.5	T. Sæm
5. Riddar	2.19.4	T. Sæm
6. Riddar	2.19.6	T. Sæm
7. Riddar	2.24.2	T. Sæm
8. Riddar	2.25.5	T. Sæm
9. Riddar	2.26.4	T. Sæm
10. Riddar	2.27.6	T. Sæm
11. Riddar	2.31.9	T. Sæm

Selskab for kapkjøring og trav" ble stiftet. Ørland Travklubb startet i 1896 med Johan Hoff som første formann. Hoff-navnet har gått igjen siden. Men de første tak i avlsarbeidet hadde nok brukshesten som nærmeste mål. At allerede de første avlshingstene ga hester med hurtighet er en annen sak.

ØRLAND HESTEAVLSFORENING

Denne forening, senere kalt Ørland og Bjugn hesteavlslag, var tidlig ute med organisert hingstehold. Laget omfattet også Rissa, og det har ikke gjort tingene dårligere.

Men før hesteavlsforeningen kom i gang ble det stasjonert ut hingster fra landbruksselskapet. En hingst som satt spor etter seg i tidsrommet 1900-1910 var Trygg. Den ble far til to betydelige hopper på Ørlandet, Mix og Trygga som vi skal komme tilbake til.

En innfødt hingst fra den tiden var Jernskjegge som ble født hos Lorentz Skanke i 1904 og virket som lagshingst først i Nes og senere i Stadsbygd. Denne fikk blant annet sønnen Skjegge og en rekke stambokførte døtre.

De første hingstene til hesteavlslaget på Ørlandet ga flere hurtige avkom ved siden av gode brukshester. Gurre e. Kong Dag og med Gimle som morfar ble innkjøpt i 1910 fra Karen Hveem, Østre Toten og Johan Grini, Gran. Blant avkommene er Hildegun som ble mor til Skanke Gilma og traverhingsten Bill. Reidar og Kvarbergrauen ligger bak flere av de kjente hoppefamiliene, og ga både travere og arbeidshester av høy kvalitet.

TRAVERHINGSTENE KOMMER.

Fra 1927 er det traverhingstene som har fått størst betydning i Fosen. Først skal vi ta med en sønnesønn av Veikle Balder. Sleipner fra Lesja ble kjøpt inn til "Det Nordenfjeldske Selskab til hestens foredling" så tidlig som i 1864 og gjorde tjeneste blant annet i Rissa og ga hester med raske bevegelser. Gelmin, Dalterna-sønnen var i sin tid landets mest betydelige avlshingst og hadde 19 kårede sønner. Den sto et par år på Ørlandet og ble far til Skanke Gilma, hingsten Mjølner og til traveren Gilmaks som aldri ble kåret, men likevel gjorde seg bemerket i avlen.

Sønnen Brobak sto også på Ørlandet og fikk flere avkom.

I 1933 ble Tidemand Skarphedin stasjonert og kom til å få stor innflytelse. Hingsten hadde i sin stamme mye "blått" blod både fra brukshest og

traversiden på Østlandet, Dovre, Sylfiden, Kong Salamon, Toftehestene, og dette blandet med trønderblod virket bra.

Med hoppa Vetsera (e. Kvarbergrauen) fikk han stotraveren Bjelke. Denne ble ikke kåret, men fikk en del avkom. Mest kjent gjennom datteren Årna som ble mor til Årnseth Frøya, en av de virkelig store avlshopper i Trøndelag. En datter av Tidemand Skarphedin var May Tidemand . Hun avlet Josefine, kjent som mor til Tordenfly. May Tidemand ble solgt sørover som føll fra Arnt Hoff, men dattera Josefine kom nordover igjen til Åsmund Grande i Snåsa.

Senere kom kjente traverhingster på rekke og rad til Ørlandet, Glitt Jakson, Sokkegutt, Atlas Garbergsvarten, Robinson, Kveppen, Raketten, Gyller Gran, Svanvinn, Sølv Stegg, Bolland Gubben, Attila, Høiar, Marmon, Jovin, Godt Håp, Almgubben, Molyn Pil og Sønnavinn.

Alle disse gjorde det ikke like bra, men enkelte fikk betydning for hoppestammene. I årene 1964 –1966 ble det satset på Steggbest og Jahn Sjur, og det gjorde utslag. I de senere årene har det vært svært opp og ned med hingsteholdet i Fosen. Men hingstene Ingmar og Slogum Tor bør sette visse merker etter seg.

STORE HOPPEFAMILIER.

Det hjelper lite med skikkelige hingster dersom gode hopper mangler. Fosen har hatt flere sterke hoppefamilier som har gitt topphester. Vi begynner med to døtre etter Trygg som begge har skapt familier så tallrike som ”stjerner på himmelen”.

Trygga ble født i 1903 hos Ingolf Nes på Ørland, datter av Stjerna som var etter Svensk Sleipner. Denne hingsten som også går igjen i familien Mix, skulle være av litt ardennerblandet svensk blod ved siden av gudbrandsdalsslekter som var kommet til Sverige.

Største avlsbragd gjorde Trygga gjennom datteren Sylva (e. Gurre) som med Kvarbergrauen avlet stjernetraveren Elnora. .

MORSTAMMEN TIL STEGGBEST.

En annen av Tryggs døtre var Aasta e. Skafte som ble født hos Ola Aune. Denne ble ført til Gelmin. Karl Hellem sikret seg også dette føllet, men solgte det allerede som toåring til Eilif Schou i 1933. Navnet var Molla. Hun ble paret med Granit i 1940 og resultatet ble Grasiøs som med Stegg fikk stjerneskuddet Steggbest.

FAMILIEN MIX

Mix så dagens lys hos Simen Pedersen Hoff i 1910 som datter av Trygg og Svarta e. Svensk Sleipner, og med morstamme fra Leksvik. Mix står bak en rekke hoppestammer i Trøndelag. Molly e. Gurre ble født hos Johan Hoff i 1915 og fikk i 1922 Målfrid e. Toftner. Med Kvarbergrauen fikk Målfrid i 1928 hos W. Holdnes et rødt hoppeføll som snart ble solgt til P.J. Røstad, Opphaug. Dette skulle bli en av Ørlandets store travbegavelser, Møyfrid, kongepokalvinner i 1932, og knepent slått i løpet om Jacob Meyer-pokalen i 1940 med Leif Haslie i tømmene. Blant Møyfrids avkom er hingsten Rømer og hoppa Gilmøy som begge var etter Mix-sønnen Gilmaks. Rømer ble far til Frøken Rømer, Rømerfrid og Rømerdokka. Gilmøys mest betydelige datter ble Vettamøy e. Trygvald. Denne fikk med Godt Håp datteren Stjernefrid som har avlet fire kårede sønner, Rappfot – 1.28.0, Framoprinsen, Arnaprinsen – 1.32.1 og Gullborken – 1.33.6.

Et avkom under Mix som vi skal merke oss og komme tilbake til er Reidun e. Reidar. Ellers ga Mix hingstene Hoffsvarten i 1918, Eros e. Skafte i 1921 og som ble far til en fremragende avlshoppe Pola hos Alfred P. Røstad. Pola ble mor til Pauline e. Gelmin, som fikk to stortravere etter Remin, Pola Remin og kongepokalvinneren og kåringshingsten Pamin. En datter av Pauline, Putta (Blant Elnoras avkom er kongepokalvinneren Elmar som hun fikk med sin egen sønn Normaks. Med statshingsten Sikil fikk hun hingsten Eljan. Med helbroren til Skanke Gilma, Jarnskjegge, fikk hun traveren Fykop. Denne ble far til Putta som igjen fikk Rutta, videre Almlin som er mor til Remi.) Eros avlet også hoppa Flora som er mormors mor til treårsskuddet i 1980 i Trøndelag, Årjahn. Hoffsmolly e. Gelmin ble født hos Jacob Hoff i 1931. Gjennom Moll Mix e. Sølv Stegg ble hun mormor til traverne Skjeggesvarten, Skjeggerauen, Skjeggeblesen og Skjeggeraua.

FLERE FAMILIER

To hoppefamilier som allerede er nevnt under Mix, fortjener ekstra omtale. Frøken Rømer ble født i 1940 hos Johan Rønne, Brekstad som datter av Rønnhild og med Morgenstjerna e. Gurre fra Å i Åfjord som morfar. Frøken Rømer ga flere gode travere som Kruger, Frk. Pamin, Frøkena og ikke minst Jacob Meyervinneren, annenpremiehoppa Rømersokka.

SKANKE GILMA DEN FØRSTE NORGESMESTER.

I 1928 satte Hildegunn e. Gurre hos Svend Skanke til verden et brunt hoppeføll etter Gelmin. Lorentz Skanke overtok senere part i unghesten som skulle bli legendariske Skanke Gilma. Hoppa viste stortakter allerede som treåring og ble samme år sendt til Erik Garberg på Bjerke. Det ble norsk rekord for 4-åringer 1.41.1 året etter, Jacob Meyer og norsk rekord 1.36.1 i 1936, 1.35.4 i 1937. I sin siste løpssesong ble hun norgesmester i 1940, riktignok delt med Hetta, men det var ikke noe dårlig selskap. Ellers herjet hun rundt i en rekke storløp som Lars Laumb, Karl Norbeck, Kristianiapokalen, Trøndelagspokalen, banerekorder over alt, kjørt delvis av Erik Garberg, delvis av eieren Lorentz Skanke.

Hoppa deltok i fire landskamper, men ingen seier merkelig nok. Som avlshoppe har ikke Skanke Gilma gjort den store karrieren, men den fikk Gilfa e. Alfar, Gilla e. Garbergsvarten, Storken e. Normaks og den mest kjente Skanke Flikka e. Storken som har avlet en del.

Hildegunn fikk med statshingsten Sikil datteren Sika som med Rømer fikk datteren Rømerdokka. Denne går igjen i mange stammer, blant annet hos annenpremiehingsten Roger.

FRA REIDUN TIL ÅRNSETH-RAUEN.

Reidun ble født i 1917 hos Johan Hoff etter hingsten Reidar. I 1922 fikk den svarte hoppa som nå var solgt til Johan K. Skare, en mørkebrun datter Eva e. Toftner. Hoppa fikk 3. Premie i 1930. I 1929 fødte hun et hingsteføll e. Gelmin som snart ble solgt til Jens Henriksen. Hesten ble kåringshingsten Skaril, store evner som traver, men stri å ha med å gjøre. Mange avkom hadde godt fotlag, men ingen nådde langt som travere. Derimot var det en datter som skulle få stor avlsverdi, Anny Margrethe. Hun hadde Ulnare som mor og Hildar e. Kvarbergrauen og en Skjeggedatter som besteforeldre. Anny Margrethe tilhørte Andreas Dybdahl fra Rissa. Hoppa ble ført til Remnor i 1948. Året etter fødte hun Årnseth-Rauen. Hingsten var heit i banen, men var en begavelse og fikk rekord 1.30.8. Den var også usedvanlig velbygd og ble kåret til avl i 1955. Hingsten med den uortodokse stammen skulle vise seg å få en usedvanlig sterk betydning i traveravlen, ikke minst som et alternativ til Stegg-slekten. Gledelig nok viste også Årnseth-Rauen seg som en spesielt god hingstefar. Blant de beste sønnene er Flisa Støvern, Årnseth-Blesen og

Jacob Meyervinneren Lapp-Lars. Årnseth-Rauen endte sine dager hos Karsten Buer i 1960 bare 11 år gammel. Norsk traveravl hadde trengt hingsten i mange år ennå.

Reidun fikk også traveren Yrjar e. Gelmin og hoppa Skarella, e. Brobak. Skarella hadde sønnen Alfarsokken e. Alfar, og Rømerfrid e. Rømer. Rømerfrid ble mor til flere utmerkede avlshopper. Kveppentuppa e. Kveppen fikk mange traverer etter seg. Vilsa e. Attila ble mor til Urdsi e. Urdsønn, og blant hennes avkom er fjorårets Derby-vinner Jerksi, den stormlekre jærhoppa etter Jerker. Lynmara er mor til mange, men de beste ble annenpremiehoppene Rantakari og Fosentera, begge etter Lapp-Lars..

NOBLESSA FRA BJUGN.

Hos Henry Mogstad i Bjugn ble Noblessa født i 1944. Faren var Stegg og moren Solheims Selma e. Grinibron. Noblessa fikk annenpremie for avkom i 1965 og er blant annet mor til tredjepremiehingsten Solmar e. Marmon.

RØINSSTJERNA MED TALLRIK FAMILIE.

Håkon Fremstad kjøpte i 1933 et hoppeføll fra Johan Eriksen. Føllet var etter Brobak og under Olga e. Kvarberggrauen. Hesten ble en bra traver, men enda bedre som avlshoppe, Røinsstjerna. Det første kjente avkommet fikk den med hingsten Skardun, en sønn av Skaril. Dette ble Røynsblessa, en svart hoppe som senere fikk datteren Røynsraua e. Marmon. Røynsraua ble mor til Røyns-Steggen e. Steggbest, og Røynstjerna e. Almgubben, som ble mor til Røynsprinsen. Men den mest kjente traveren av dette slaget er hoppa Rubina Best som ble født i 1965 e. Steggbest og Røynsterna. Morstammen her er "hjemmeavlet". Mor til Røynsterna var Røinstjerna. Faren var Røynsbrun, født i 1946 hos Håkon Fremstad. Den var etter Nypen og Spannjensy, en hoppe som hadde Skaril og Olga som foreldre. Rubina Best har så god rekord som 1.33.1 og fikk annenpremie på Jarlsberg i 1975.

YNGRE AVLSFAMILIER VOKSER FRAM.

Til slutt nevnes et par hoppefamilier som har gjort seg bemerket spesielt i senere år. Primula hos Jens Henriksen ble født i 1933 e. Kvarbergauen og under Bella e. Rån. I 1947 fikk hun Ørlandsaida med Kveppen. Ørlandsaida fikk to betydelige avkom etter Marmon Linfaksa og Frigg. Frigg ble mor til kåringshingsten Dally Friggen og til Derby vinneren Frigge e. Sjur.

En datter av Gilmøy som vi har nevnt før, var Granmøy e. Gylle Gran. Hun ble født i 1944 hos Peder J. Røstad. I 1956 fødte hun datteren Røstadlill med Marmon. Det er verdt å legge merke til at Marmon er far til en rekke betydelige avlshopper. Marmon var født hos Lars Gjersøyen i Skarnes som sønn

Else-Lill og Lorentz Olsen

av Kong Gyller og Guri e. Staur Sprakar. Røstadlill ble solgt til Nils Røstad, hun fikk avkomspremie i 1972, og i 1975 ble det annenpremie under jubileumsutstillingen på Bjerke. Med Steggbest fikk hun datteren Else-Lill i 1965. Denne ble som føll solgt til Lorents Olsen på Uthaug, en av de unge traventusiaster på Ørland. Det kan passe bra å avslutte omtalen av Fosen-hestene med denne hoppa som fikk annenpremie allerede som 3-åring. Hun er noe av det vakreste vi har sett av norske kaldblodstravere.

(Dette stykket er hentet fra Våre Hesters årsrevy i 1981 - forfatter Arve Rolstad)

HESTEN

Når folket her i kveld e kommen på festen
så dreie nok samtalen fort inn på hesten.
Han ha gjennom tiderne støtt vore med
i fremste rekka når nokka skoll skje.
I sveitte og arbeid fer horva og plogen,
fer støtteng og tømmerlass langt inni skogen,
fer langvogn og bekkvogn og melkvogn og al'
du treft'n på gård'n i kvar grenn og kvar dal.

Ja, hesten han va med i sorg og i gleda
når fort ein skoll fram i karjol eller slea.
Når jordmor skoll hentas, så nytt liv fekk start,
da konn det itj kjøras med redusert fart.
Når doktor og dyrlæge va i alarten,
da ma di itj tru at det spartes på farten.
Da hendt det seg somtid at sveipa kom fram,
og om a va brukt va det slett itjnå skam.

Før avlas det hest i mest annakvar gård,
ja, føllmerr dem ha no kvar einaste vår.
Fer avlslag var starta, og hingsta vart kjøpt
som vestnok ha fått både foreng og røkt.
Vi minnes no Gurre og Reidar og Skafte,
den sisten så stor at'n rokk innpon rafte.
Og seinar kom Kvarbergraun, Grinibron, Solstan,
å nemn al me namn bli fer mykji te påstann.
Men enkelte tøkt no dem va alt fer sein,
nei, tråvar mått te skol'n kom fram ette vein.

Så bars det på lånet, og hingsta kom hit,
og det kan di lit på, det va itj nå skit.
Ja, nemne vi Gelmin og Atlas og Tidemann
flire kvar tann i de gammel travkjøreran.
Sea så brukt dem no "heimavla" mest,
dem leit på at Skaril og Brubakk va bedst.

Tebakers te tia før totalisator'n
da va det no arti med travkjøring kørsom.
På Rusasetvatnet det stod mangt et slag,
vi kjem no ihau det som va det i dag.
Han Lorentz me a Hildegunn, Trygve med Svarten,
å'n Olaf med Eva og hørtes i starten.
Han Kal med a Hildebjørg, Knut med a Lenda
å'n Per me a Kari. Du store mi ti,
vi glømme dem aller ker gammel vi bli.

Så kom no den tia dem dro ne te Bjerke.
I løpa dem herja no støkt heile herkje.
Hu Gilma og Møyfrid, Elnora og Gilmaks
vann løp ette løp, hvess dem itj ha nå uflaks.
Og Meyers og Norbeks og Kongepokal,
sjøl svenskan vart "banka" tå merra has Kal.

Trafikken på vei'an den vart stør og stør,
å træn ja det mått dem, det vart itj som før.
En landbane det ha dem tenkt på læng,
satt berre i det at dem ha itj nok pæng.
Med innsats og arbeid dem fekk no te bane,
på Skoglund han legg nokså lunt på Ørlandet.
Så no kan dem ela opp traversa al,
dem trøng itj å tenk på at vein e fer hal.

Det herre det vart no ei onneli sup
kokt sammen i tevleng med "venstre" og "suf".
Fer valget det tok no brorparten tå tia,
attåt kom det mett oppi årsoppgjørstria.
Eg håpe at maten den smake dokk godt.
Eg vente no slett itj at alt bli ferstått.

Jakob Saltnes

SANG TIL ØRLAND TRAVKLUBBS 100-PRS JUBILEUM

Mel.: Tivolivisa

I 1896 ble Ørland Travklubb satt i stand
og in'tiativet tok han Johan Hoff, en sveisen mann.
Han hadde flere med seg, hestekarere alle var,
la grunnlaget for klubben, hestens framtid var nå klar.
Og etter hvert som tiden gikk, de mange stjerner fikk,
blant annet Skankegilma, Møyfrid - gode løp de gikk.
I dag så er Torino og han Norset Pål godt med,
og varmblodstraver'n Suntown gjorde og en gang suksess.

Og mange gode ord igjennom åra klubben fikk,
ja, mange kjente hestekarere har gitt god kritikk
for avl'sarbeidet som for stor del drivkraften har vært,
ja trøndersk travsport kan nok takk oss for litt av hvert.
Og takk må vi rette til to menn som har gått bort,
Jens Henriksen og Trygve Hoff fikk veldig mye gjort,
at de ble æresmedlemmer, det kan vi godt forstå,
med administrasjon og avl og trav, sto disse på.

Nå er det slik at kvinnen har kommet mer med,
hu Reidun Fremstad er blitt formann, godt hun mestrer det.
Og for å spe på klubbkassa er bingo'n fått istand
og Monika hun trener, kjører hester som en mann.
Det er og mange ildsjeler som jobber og står på,
de stiller opp på dugnad for at klubben godt skal gå,
at vi nå ikke har no'n gjeld og lån det sier litt
ja alle sammen stiller opp og smiler like blidt.

Vårt ønske er selvfølgelig at vi i klubben vår,
no'n nye spreke medlemmer og utøvere får.
For sporten er fantastisk, ja det vet vi alle mann,
for arbeidet med hester gir oss alle "blod på tann".
Til slutt så må vi gratulere jubilanten vår
så sprek og flott, selv om den har blitt hele hundre år.
Nå må du riktig feire, det har du fortjent min venn,
det blir vel noen år til det blir bursdagslag igjen.

Hilsen fra medlem